

زهرا رمضان

روزنامه نگار

روز گذشته بود که رئیس دانشگاه شهید بهشتی از تحریم مجدد این دانشگاه در قالب اسنادبرجامی خبر داد. به گفته او اتحادیه اروپا در اقدامی دوباره دانشگاه های بهشتی و صنعتی شریف را تا هشت سال دیگر در لیست تحریم های برجامی قرار داده است. نکته قابل تامل در صحبت های او این است که پیشتر اعلام شده بود این دو دانشگاه به بهانه فعالیت های هسته ای تحریم شده اند، اما حالا کشورهای تحریم کننده به انتشار مقالات دو دانشگاه ایرانی نیز واکنش نشان داده و چاپ تمام مقالات این دانشگاه ها را تحریم کرده اند؛ در اصل دیگر تفاوتی بین مقالات مرتبط با حوزه هسته ای و فیزیک با سایر حوزه های علمی وجود ندارد و حالا کشورهای خارجی تحریم هایشان را شامل تمام فعالیت های این دو دانشگاه ایرانی کرده اند! اما این اولین خبر درباره تحریم دانشگاه ها نبوده و نیست؛ چرا که آخرین ماه از سال ۹۷ بود که منصور غلامی، وزیر علوم از تحریم دو دانشگاه شهید بهشتی و صنعتی شریف به خاطر فعالیت های علمی شان در حوزه انرژی هسته ای از سوی کشورهای اروپایی سخن به میان آورد؛ تحریم هایی که در سهومین سالگرد امضای برجام اعمال شد و راینی ها برای رفع آنها از همان زمان تا امروز نتیجه بخش نبوده است. تحریم دانشگاه های کشور تنها به این دو دانشگاه محدود نشد و در شهریورماه ۹۶ نیز دو دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج) و امام حسین (ع) از سوی وزارت خزانهداری آمریکا و در راستای قانون «کانتسا» مورد تحریم قرار گرفتند تا بعد از گذشت هشت سال از امضای برجام، چهار دانشگاه ایران در زمره دانشگاه های تحریم شده قرار گرفته باشند. البته حقیقت ماجرا این است که در اصل کل جامعه علمی کشور تحریم است، شاید در ظاهر تنها نام چند دانشگاه رسانه ای شده باشد، اما جامعه دانشگاهی کشور در حوزه تامین ملزومات آزمایشگاهی و خرید تجهیزات مورد نیازش چه پیش از برجام و چه بعد از امضای آن و حتی در شرایط فعلی با مشکلاتی روبه رو است که اگر بخواهیم مقوله نقل و انتقالات ارزی دانشگاه ها را نیز به آن اضافه کنیم، باید بگوییم که تحریم های همه جانبه ای علیه دانشگاه ها وضع شده که شاید چندان به جنبه های مختلف آن پرداخته نشده است.

زمزمه تحریم دانشگاه های ایرانی از کجا شروع شد؟

البته اگر نگاه دقیق تری به مساله تحریم دانشگاه های کشور داشته باشیم، باید بگوییم زمزمه تحریم دو دانشگاه شهید بهشتی و صنعتی شریف از همان زمانی شروع شد که باز رسان سازمان انرژی اتمی به اراحتی وارد دانشگاه های مهمی چون علم و صنعت، صنعتی شریف و شهید بهشتی شده و از بخش آزمایشگاهی و تجهیزات این دانشگاه ها بازدید کردند؛ مساله ای که همان زمان با واکنش های بسیار تندی همراه شد و حتی کار به انکار وزارت علوم نیز رسید، به طوری که منصور غلامی در تیر ماه سال گذشته درباره این مساله این طور گفته بود: «آژانس بین المللی انرژی اتمی بازدیدی از دانشگاه های کشور نداشته و این بحث مربوط به شورای عالی امنیت ملی است.» البته در نهایت رئیس سازمان انرژی اتمی این مساله را تایید و عنوان کرد: «بازدید از چند دانشگاه در چارچوب تعهدمان به پروتکل الحاقی صورت گرفت. آژانس بین المللی انرژی اتمی بر پایه این پروتکل و پادمان هسته ای، در جایی که مواد هسته ای پیدا کند، آنجا را به عنوان یک مرکز هسته ای تلقی می کند. مواد هسته ای را هم تعریف و مشخص کرده و می گوید جایی که این مواد وجود داشته باشد از دید مقررات آژانس، آنجا یک مرکز هسته ای به شمار می آید.» بعد از انتشار این اخبار بود که جامعه دانشگاهی با انتشار خبر تحریم دو دانشگاه صنعتی شریف و شهید بهشتی مواجه شد؛ مساله ای که با توجه به اتفاقات آن سال، چندان هم دور از ذهن به نظر نمی رسید؛ اما نکته قابل تامل اینجاست که امروزه دیگر بحث تحریم دانشگاه ها از حوزه فعالیت های علمی مرتبط با حوزه انرژی هسته ای نیز فراتر رفته و آن طور که رئیس دانشگاه شهید بهشتی گفته حساسیت ها برای انتشار مقالات علمی غیر مرتبط با حوزه فیزیک و هسته ای از سوی این دانشگاه نیز بالا گرفته است.

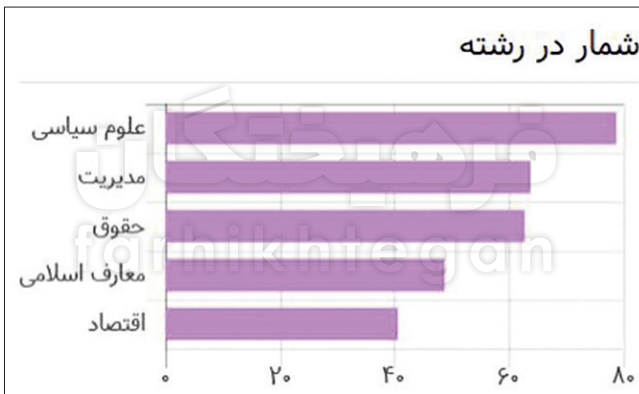
تحریم و دستگیری اساتید ایرانی از سوی اروپا و آمریکا

از سوی دیگر، دنیا تنها به تحریم دانشگاه ها بسنده نکرده

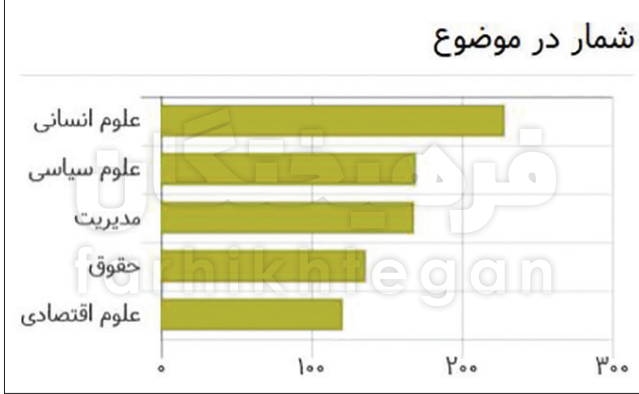
و امسال رسماً وارد مرحله دستگیری اساتید ایرانی نیز شده است؛ به طوری که در اردیبهشت ماه امسال خبر دستگیری استاد دانشگاه تربیت مدرس منتشر شد؛ در این رابطه محمدرضا احمدی، رئیس این دانشگاه گفته بود: «این استاد دانشگاه با ویزای رسمی و با هماهنگی دانشگاه عازم فرصت مطالعاتی بوده و قرار بود حدود ۶ ماه در یک دانشگاه تحقیقات مشترک داشته باشد ولی در بدو ورود در فرودگاه وی را دستگیر کردند.» جرم این استاد این بود که ماده شیمیایی ای که مربوط به بحث پزشکی آزمایش های خون شناسی است، به نام او سفارش داده شده بود. او همچنان در زندان به سر می برد و مشخص نیست چه زمانی آزاد خواهد شد؛ البته پیش تر نیز آمریکا دست به تحریم دانشمندان ایرانی زده بود، به طوری که در اولین ماه از سال جاری ۳۱ نهاد و دانشمند ایرانی از سوی آمریکا تحریم شده بودند که از جمله آنها می توان به منصور عسگری، محمد مهدی دائمی عطاران، روح الله قادری برمی، سعید برجی، رضا ابراهیمی، غلامرضا اطاعتی، محمدحسین حقیقیان، جلال امامی قره حاجیلو، سیداصغر هاشمی تبار، مهدی معصومیان، محمدرضا مهدی پور، اکبر مطلبی زاده، محمدجواد صفری و محسن شفايي اشاره کرد که همگی از جامعه دانشگاهی هستند.

نگاه آماری به آثار ضد تحریمی دانشجویان
طی سال های گذشته در کنار تحریم های وضع شده، محققان و دانشگاهیان ایده هایی را برای مقابله با تحریم ها ارائه داده اند. براساس داده های پایگاه اطلاعات علمی ایران (ایرانداک) از سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۹۷، نزدیک به

آثار علمی منتشر شده مرتبط با حوزه تحریم

دسته بندی موضوعی آثار کار شده در حوزه تحریم

با وجود گسترده شدن تحریم دانشگاه های ایرانی، آثار تولید شده با موضوع مقابله با تحریم افزایش یافته است

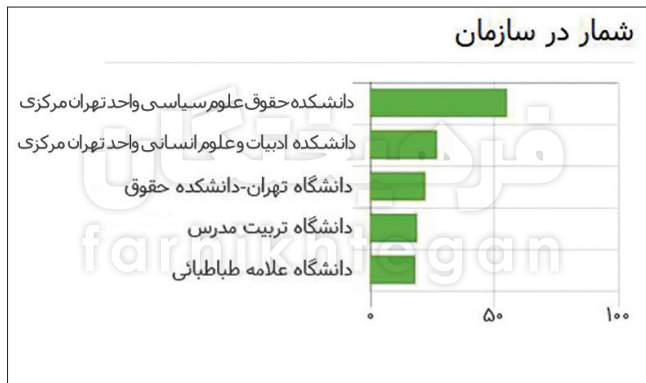
ضد حمله دانشگاه ها به تحریم

۱۱۴۲ پایان نامه و رساله دکتری با موضوع «تحریم» از سوی دانشگاه های مختلف کشور منتشر شده است، البته میزان انتشار این پایان نامه ها با توجه به وضع تحریم های سنگین طی سال های اخیر چشمگیر بوده است؛ به طور مثال در سال ۱۳۹۰، ۶۸۸، سال ۱۳۹۱، ۸۱۰، سال ۱۳۹۲، ۱۱۴۰، سال ۱۳۹۳، ۱۵۳۰، سال ۱۳۹۴، ۱۵۹۰، سال ۱۳۹۵، ۱۸۵۰، سال ۱۳۹۶، ۲۱۰۰، سال ۱۳۹۷، ۱۴۱۰ اثر در قالب پایان نامه و رساله دکتری ارائه شده است. البته این پراکندگی در دوره کارشناسی ارشد بیش از دوره دکتری بوده است، به طوری که موضوع تحریم در ۱۱۸۴ پایان نامه کارشناسی ارشد مورد بررسی قرار گرفته است.

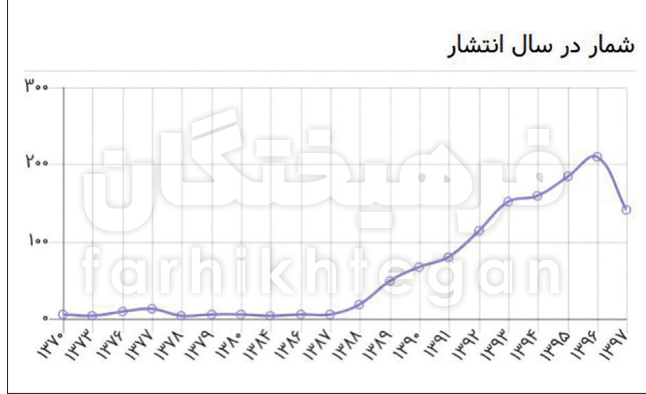
از دیگر نکات قابل توجه در آثارهای موجود، دانشگاه هایی است که بیشترین اثر را در این حوزه داشته اند که دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی-دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه تهران-دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تربیت مدرس-دانشکده علوم انسانی و دانشگاه علامه طباطبائی به ترتیب دارای بیشترین آثار در این حوزه بوده اند. البته توزیع رشته های مرتبط با این موضوع نیز می تواند قابل تامل باشد، براساس داده های به دست آمده علوم انسانی با ۲۲۹ اثر، علوم سیاسی با ۱۷۱ اثر، مدیریت با ۱۶۹ اثر، حقوق با ۱۳۸ اثر، علوم اقتصادی با ۱۲۲ اثر و رشته الهیات و معارف اسلامی با ۱۲۱ اثر جزء رشته های برتر در رابطه با بررسی موضوع تحریم بوده اند.

همچنین نگاهی به عناوین پایان نامه های منتشرشده

دانشگاه های برتر در حوزه تحریم

تعداد آثار علمی منتشر شده در حوزه تحریم

نسبت استاد به دانشجو به روایت آمار وزارت علوم در سال ۱۴۰۰

۲۰

نسبت دانشجو به هیات علمی تمام وقت وزارت علوم و دستگاه های اجرایی حضوری

۱۰

نسبت دانشجو به هیات علمی تمام وقت وزارت بهداشت (حضوری)

۴۳

نسبت دانشجو به هیات علمی تمام وقت دانشگاه های غیر دولتی

۹۲

نسبت هیات علمی تمام وقت استادیار به بالا به کل هیات علمی تمام وقت در وزارت علوم

۹۳

نسبت هیات علمی تمام وقت به کل هیات علمی تمام وقت در وزارت بهداشت

۳۰

سهم دانشجویان تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان

۱۴۳

هزار

تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه علوم پایه

تدوین سند جامع برآورد نیروی انسانی مورد نیاز دندان پزشکی کشور

بهزاد هوشمند، دبیر شورای آموزش دندان پزشکی و تخصصی از تدوین سند جامع برآورد نیروی انسانی مورد نیاز دندان پزشکی و پایش برنامه های محول شده به کلان مناطق آمایشی و دانشکده های دندان پزشکی خبر داد. به گفته او با توجه به اینکه هرم جمعیتی کشور به سمت سالمندی متمایل است، حوزه نظام آموزش سلامت دهان و دندان و دندان پزشکی عمومی و تخصصی باید تمام الزامات آموزش را به منظور ارائه خدمات دندان پزشکی سالمندی و خانواده لحاظ کنند. وی با اشاره به اهمیت تغییر در آموزش و نگرش در سطح دانشکده های دندان پزشکی براساس ظرفیت های گروه های آموزشی به برگزاری دوازدهم ورودی دستگیری دندان پزشکی و ارتقای تخصصی دندان پزشکی در اوایل تیرماه سال جاری اشاره کرد و گفت: «اتفاق خوبی که در برگزاری آزمون های این دوره افتاد، همکاری و هم افزایی بین نیروهای جوان متخصص دندان پزشکی کشور و اساتید باتجربه در هیات های بوردا کلان مناطق آمایشی بود که رضایتمندی داوطلبان و دانشجویان را به همراه داشت.»

نتایج اولیه کنکور ارشد ۹۸ امروز اعلام می شود

براساس اطلاعیه سازمان سنجش آموزش کشور نتیجه اولیه کلیه داوطلبان آزمون ورودی دوره های کارشناسی ارشد ناپیوسته سال ۱۳۹۸ از ساعت ۲۰ دوشنبه ۱۷ تیرماه در سایت سازمان سنجش آموزش کشور اعلام خواهد شد. آن دسته از داوطلبانی که براساس اعلام نتیجه و مفاد کارنامه نتایج اولیه، مجاز به انتخاب رشته های تحصیلی در این آزمون شوند، لازم است براساس مفاد اطلاعیه ای که همزمان با اعلام نتیجه روی سایت اطلاع رسانی این سازمان قرار داده می شود، نسبت به انتخاب رشته های تحصیلی مورد نظر خود از روز چهارشنبه تا یکشنبه ۱۹ تیرماه اقدام کنند. گفتنی است، دفترچه راهنمای انتخاب رشته های تحصیلی (شماره ۲) آزمون مذکور از روز دوشنبه مورخ ۱۷ تیرماه روی سایت این سازمان قرار خواهد گرفت.

درصد

افزایش ۱۵ درصدی شهریه دانشگاه علمی - کاربردی
محمدحسین امید، رئیس دانشگاه علمی - کاربردی در نشست خبری درباره شهریه های سال جدید این دانشگاه گفت: «افزایش شهریه ها حدود ۱۵ درصد خواهد بود که برای رشته های مختلف متفاوت است و هفته اول مرداد اعلام می شود.» او درخصوص فرآیند جذب مدرسان علمی - کاربردی گفت: «فرآیند اعطای مجوز برای مدرسان از سال ۹۵ تغییر کرده و در رشته های مورد نیاز پذیرش جدید در چارچوب قانونی داریم، مدرسان قبلی هم مورد ارزیابی مجدد قرار می گیرند و برای مهر ۹۸ هیچ مدرسی که فرآیند جذب را طی نکرده باشد، نخواهیم داشت و این مدرسان نمی توانند در دانشگاه تدریس کنند. تخلفاتی در حوزه مدرسان علمی - کاربردی داشتیم که از همراه امسال سختگیرانه برخورد خواهیم کرد.» امید ادامه داد: «۶۰۰ مرکز در سراسر کشور داریم و ممکن است از برخی تخلفات مطلع نشویم، بهتر است دانشجویان این موارد را اطلاع رسانی کنند.»